

Trøndelag fylkeskommune
Fylkets hus
Postboks 2560
7735 STEINKJER

Dato: 31.08.2018
Vår ref: 18/01057-2
Deres ref: 201803415-9

Innspill til oppstart med Trøndelagsplanen 2018 – 2030

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 8. mars 2018.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i plansaker.

Viktige føringer for mineralressurser i planarbeidet

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015, heter det at Norge har store mineralressurser som det moderne samfunnet har behov for og utvinning kan gi grunnlag for verdiskaping. Den regionale og kommunale arealplanleggingen er viktig for å sikre tilgjengelighet til gode mineralforekomster i fremtiden, og for å ivareta andre miljø- og samfunnshensyn.

Regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging:

- Fylkeskommunene og kommunene sikrer tilgjengelighet til gode mineralforekomster for mulig utvinning, avveid mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Behovet for og tilgangen på byggeråstoffer ses i en regional sammenheng.

Uttalelse til planen

DMF sin primære oppgave er å arbeide for at Norges mineralressurser blir forvaltet og utnyttet til det beste for samfunnet. I dette ligger det at vi blant annet skal bidra til en forsvarlig og bærekraftig forvaltning av mineralressursene.

Planutkastet til Trøndelagsplanen skisserer retningsmål og delmål som skal følges opp av temaplaner, strategier og handlingsprogram. Når det legges opp til en større retningsgivende plan som skal gjelde for en region som Trøndelag, er det for mineralressurser og DMFs virkeområde et stort spenn av interesser som kan dekkes. I høringsdokumentet er det under innsatsområde *Kompetanse, verdiskaping og naturressurser* omtalt at det er «...potensial for økt verdiskaping i mineralnæringen.» DMFs sektorområde omfatter uttak av mineralske ressurser, forvaltning av eksisterende forekomster med mineralske ressurser, gamle gruver og bergrettigheter. DMF er også konsesjonsmyndighet for uttak av mineralske ressurser. Dette fungerer hovedsakelig gjennom oppfølging som ansvarlig sektormyndighet for mineralske

ressurser i planer omfattet av plan- og bygningsloven, og som forvaltningsmyndighet etter mineralloven.

De mineralske ressursene deles gjerne inn i byggeråstoffene (knust fjell – pukk, og løsmasser – sand og grus), naturstein, malm og industrimineraler. Mineralske ressurser må unyttes der de er dannet og avsatt. Kjennskap til den geografiske fordelingen av mineralske ressurser er derfor vesentlig for å få til en god forvaltning av ressursene. Å vite hvor en forekomst med mineralske ressurser finnes, forutsetter kunnskap om geologi og at geologien blir kartlagt slik at mineralske ressurser blir avdekket og kartfestet. Det er en lang prosess fra en ressurs blir kartlagt til den eventuelt blir utnyttet. Samfunnet utnytter ressurser det er behov for og det blir tatt ut et betydelig volum mineralske ressurser, spesielt byggeråstoffer, fra et stort antall uttak i hele Norge. Selv om tilgjengeligheten på en ressurs på kort sikt kan være god, må det planlegges langsiktig for hvor ressursene skal bli tatt ut, når eksisterende forekomster er utdrevet. Det er mulig å finne nye egnede forekomster, men sannsynligheten for at nye forekomster kommer i konflikt med andre interesser er stor. I tillegg er det usannsynlig at man i et kortsiktig perspektiv vil finne nye, egnede forekomster til alle behov som tilsvarer samfunnets behov i dag.

Norges geologiske undersøkelse (NGU) har klassifisert kjente forekomster med mineralske ressurser etter hvilken betydning forekomsten har. Dette skal være et verktøy for å kunne ta beslutninger om hvordan forvaltningsmyndighetene prioriterer i planleggingen, og sørge for at viktige ressurser holdes tilgjengelige for framtida. Klassifiseringen definerer forekomstenes betydning internasjonalt, nasjonalt, regionalt eller lokalt.

Å videreutvikle mineralnæringen, utnyttelsen av mineralressurser og øke verdiskapingen krever bred innsats i forvaltningen, der både teoretisk og praktisk tilrettelegging er en forutsetning. DMF vil anbefale at den nye planen prioriterer temaet mineralressurser, gjerne gjennom en temaplan, og arbeider med målsetninger som blant annet kan bidra til at kommunene i større grad prioriterer forvaltningen av sine mineralressurser. DMF erfarer at det er stor variasjon mellom de enkelte kommunene hvordan mineralressurser blir forvaltet - eller om ressursene faktisk blir forvaltet. Dette er en problemstilling der DMF ser samordningsfordeler, eksempelvis gjennom strategier for hvordan kommunene skal prioritere og planlegge for utnyttelse av kjente forekomster, eller utvidelse av eksisterende uttaksvirksomhet, gjerne sett i sammenheng med annen arealbruk. Dette kan for eksempel gjøres i form av bestemmelser eller retningslinjer i overordnet planverk, og bør omfatte både planer som kan båndlegge kjente ressurser og planer som skal tilrettelegge for utnyttelse av ressurser.

Mineralressurser som temaplan

I Rogaland og Akershus eksisterer det planer som spesifikt har hatt som mål å legge føringer for hvordan forvaltningen av mineralske ressurser skal foregå. DMF anbefaler at det vurderes om disse planene kan benyttes som et erfaringsgrunnlag. Trøndelag har IKAP- planene, der det er arbeidet med det samme temaet, som kan vurderes brukt i eventuelle fremtidige temaplaner. I tillegg er det eksempler på kommunale planer, blant annet i Melhus kommune (Kommunedelplan grustak, steinbrudd og deponi) som går spesifikt inn på temaet. DMF erfarer at både regionale temaplaner og kommunale planer er meget nyttige verktøy både for forvaltningen av ressursene i den

enkelte kommune, og for å samordne og systematisere forvaltningsarbeidet i en region.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Lars Libach
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Lars Libach

Mottakere:

Trøndelag fylkeskommune

Fylkets hus Postboks 2560

7735 STEINKJER

Kopi til: